

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

The Oldest Slovene Daily in Ohio

Best Advertising Medium

VOLUME XXIV.—LETO XXIV.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, (SREDA) JANUARY 29, 1941.

STEVILKA (NUMBER) 24

V ITALIJI VLADAO KAOS, POMANJKANJE IN NEVOLJA

italijansko vojaštvo v Afriki in Grčiji polaga brez boja svoje orožje. — Dezertacije vojaštva in letalcev. —

Izgredi po vseh mestih Italije.

Antiamerške demonstracije fašistov v Italiji

Klub naročenim in ukaznim demonstracijam črnorajčnikov v Italiji, svet ve, da je nekaj narobe v deželi dansi.

RIM, 28. januarja. — Danes se vrši v mestih severne Italije, v Milatu, Turinu in Veronu masne demonstracije fašistov, v katerih se je tulilo proti Ameriki ter kričalo: "Viva Mussolini! Viva Hitler!"

Demonstracije so priredili fašisti ob prilici odhoda dveh najdaljih italijanskih ministrov fronto, kamor so že prej del minister Ciano in drugi.

Demonstracije v teh mestih so organizirali fašisti kot v odgovor proti poročilom iz inovativnosti, da je izbruhnila v teh mestnih revolto.

Vrhovno poveljstvo priznava, da so senci angleški bombniki bombardirali pristanišče Neapelj in pristanišče v Cataniji v Siciliji, kjer so nastanjeni nemški bombniki, ki so nedavno napadli angleško mornarico v Sredozemskem morju.

Zadružne delniške seje

Kot vsako leto so se zbrali delničarji in pazljivo sledili vsem poročilom, katera so potem odkrila. Zaenkrat je glavn sklep, da se ustavovi Prosvetni odsek Zadruge, čigar naloga bo intenzivno oglaševanje in reklama v korist zadružnosti. Delničarji so tudi sklenili, da so 100 procentno za stavke pri Apex Co., kajti zavemo se dobro, da je to njih boj, kar zmagajo je naša zmagajo.

BRUSELJ, po Nemčiji okupirana Belgija. — Zdaj se je izvedelo, da je bilo skoraj vse židovsko prebivalstvo zapadne in vzhodne Flandrije kakor tudi židovstvo glavnega mesta Antwerpna, poslano v koncentracijska taborišča. Natančno število židov, ki so jih internirali, ni znano, vendar pa se sodi, da presega to število 40,000.

POGROMI PROTI ŽIDOM

BRUSELJ, po Nemčiji okupirana Belgija. — Zdaj se je izvedelo, da je bilo skoraj vse židovsko prebivalstvo zapadne in vzhodne Flandrije kakor tudi židovstvo glavnega mesta Antwerpna, poslano v koncentracijska taborišča. Natančno število židov, ki so jih internirali, ni znano, vendar pa se sodi, da presega to število 40,000.

ČE SE SREČATA DVA "ČIFA"

INDIANAPOLIS, 28. januarja. — V pisarno tukajšnjega urada za izdelvanje avtovih licenc je stopil visok mož brončene ploščice, ki je bil skoraj vse židovsko prebivalstvo zapadne in vzhodne Flandrije kakor tudi židovstvo glavnega mesta Antwerpna, poslano v koncentracijska taborišča. Natančno število židov, ki so jih internirali, ni znano, vendar pa se sodi, da presega to število 40,000.

Zabava

Pri Gornik Haberdashery na 217 St. Clair Ave. se prične jučer 30. januarja velika razprodaja ob prilikli 36. obletnici. Razprodaja bo do 8. februarja, ob denar prihranjujoča razprodaja. Citajte oglase, ki bodo v časopisu vsak dan med razprodajo. Se priporočajo za

John Beck, Louise Ižane, An- malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

Malovasich, Mrs. Ižane, An-

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE - HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto	\$5.50
za 6 mesecev	\$3.00; za 3 mesecev
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexicu, za celo leto	\$6.00
za 8 mesecev	\$3.25; za 3 mesecev
Za Zedinjene države, za celo leto	\$4.50
za 6 mesecev	\$2.50; za 3 mesecev
Za Evropo, Južne Amerike in druge inozemske države:	
Za celo leto	\$8.00; za 6 mesecev

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland,
Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

UREDNIKOVA POŠTA

NARODNA OBRAMBA

Narod Združenih držav z načelom svoje vlade z vso hitrostjo dela za obrambo dežele, da se ustavi sovražnika če bi isto napadel. Poleg svetovnih sovražnikov in sebičnih diktatorjev Evrope proti katerim se mora postaviti v bran vsak demokratično misleči človek, imamo pa še nevidnega sovražnika kateri neprizakovano napade zdravega človeka. Ta sovražnik si vzame za svojo tarčo večkrat odraže ljudi največkrat pa se loti mladine in sicer v času ko se prične zavedati svojega življenja. Tega krutega sovražnika zovemo "otroška paraliza," to je strašna bolezna proti kateri naj bi se postavil v bran vsak kdor ima količik sru usmiljenja do svojega bližnjega.

Poročila, ki prihajajo na razna poslanstva v Washingtonu, naznanjajo, da sedi Hitler vrh ognjenika. Dasi ni ničesar, iz česar bi se dalo sklepati, da postaja položaj v notranosti Nemčije nevaren, pa naznanjajo poročila, ki so dospela v Washington, o veliki nevolji narodov okoli nemškega rajha.

Kakor Rumunija, tako utegne tudi Italija vsak hip eksplozirati, je rečeno. Vsako poročilo, ki dospe semkaj, pa naj bo iz uradnih ali privatnih virov, naznanja, da so Italijani do grla siti vojne, ki ni bila že v svojem začetku popularna. Kljub silni fašistični propagandi in strogi cenzuri, pričenja italijansko ljudstvo zapopadati obseg svojih porazov v Albaniji in v Libiji v vsej njihovi velikosti ter sluti dejstvo, da bo moral poslej njihov duče brez ugovora skakati skozi obroč, kadarkoli bo Hitler počil z bičem. Italijansko ljudstvo je pričelo zdaj uvidevati dejstvo, da bi zmaga osišča pomenila prav za prav poraz Italije, da bi pomenila ta zmaga — konec italijanske neodvisnosti.

Zaupna informacije naznanjajo, da se je na zadnjem sestanku med Hitlerjem in Mussolinijem razpravljalo predvsem o treh nujnostih: o zadregi in stiski Italije, o potrebi nagle zmage nad Anglijo in o vprašanju ameriške intervencije v vojni.

Sodi se, da je Hitler povedal Mussoliniju, da je zaradi vedno večje pomoči od strani Zedinjenih držav in zaradi vedno večje šibkosti Italije, postala nemška invazija Anglije stvar največje nujnosti, zato se ne more dovoliti Italiji, da bi bila še nadalje v napotje nacijskim načrtom, ne glede, kako poniževalno utegne biti to za dučeja.

Zato se danes v informiranih krogih splošno sudi, da so nacisti že faktično prevzeli kontrolo nad Italijo ter reducirali dučeja in njegove vojaške poveljnike na stopnjo navadnih lutk.

Tukajšnji vojaški krogi so prepričani, da zada Anglija lahko Italiji "knock-out" tekom šestdesetih dni, ako nacisti tega na kak način ne preprečijo. Zato nacisti niso prevzeli pod svojo komando samo Sicilije, na katero utegne Angleži v kratkem udariti, temveč tudi italijansko bojno mornarico.

Hitler, o katerem je znano, da je bil izpočetka zadowoljen z italijanskimi porazi v Albaniji in Afriki, je zdaj spoznal, da je šel v svoji škodoželnosti predaleč. Na vsak način ne more biti slep napram dejству, da nima v vsej prostrani Evropi niti enega močnega in lojalnega prijatelja. On je pregazil vse države okoli sebe, kjer ni zdaj ničesar, razen sovraštva do njega. Čim počaže prve znake šibkssti, bo stal pred revolto, in to ne samo v eni podjavljenci državi, marveč v vseh. Kaos, ki je zajel Rumunijo in ki se je začel zdaj raširjati v Italiji, se utegne razpasti po vsej Evropi. In v takih razmerah, ko vse okoli njega vre, se Hitler pripravlja na svoj največji akt — na invazijo Anglije ...

Tako sudi o položaju Simms, ki utemeljuje svojo sodbo na informacijah diplomatskih krovov, prihajajočih v Washington.

Tajanstvenost in misterija, ki je obdajala zadnji Hitlerjev in Mussolinijev sestanek, ni mogla utajiti dejstva, da os ni več to, kar bi diktatorja rada videla, da je Zelezo osi je, kakor vse "ersatz" zelezo, pač izgubilo dokaj na svoji moči in teži. Posebno en konec osi se je izkazal zelo votel, zato svet nič več ne trepeče, ko izve o sestanku teh dveh orjakov.

Lahko si predstavljam, da konverzacija med njima ni bila posebno animirana in prijateljska, posebno za italijanskega gromovnika ne. Ciklus Hitlerjevih zmag je bil pretegan z odložitvijo končnega triumfa nad Anglico. Pred Hitlerjem ni danes ničesar, razen velikih negotovosti, kaj bo prinesel jutrišnji dan. Mussolini pa je, na svoji strani, enkrat za vselej porušil legendo o nepremagljivi

NARODNA OBRAMBA

brez da bi radi tega trpel posmanjkanje. Kampanja za nabiranje doneskov traja še par dni, apelira se na vsakega posameznika posebno pa na one ki so obiljibili da sodelujejo.

Pripravljalni odbor uljudno vabi splošni narod da se vdeleži prireditve v ta namen, v četrtek dne 30. januarja v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Ob pol osmih uri zvečer se prične izvrstni program, pri katerem bodo sodelovali najboljši slovenski bodbeniki, pevci in pevke, nastopile bodo izvezba plesalci, plesalci in akrobati. Imeli bomo zopet čast slišati govor našega priljubljenega sodnika Lauscheta, imeli bomo priliko srečati naše stare prijatelje in znance. Za vse je pričakljeno vsega dovolj, ples v obeh dvoranah za stare in mlade. Iz programa je razvidno, da boste gotovo imeli dovolj duševnega užitka za vstopnino 35c za osebo, s tem pa tudi pripomorete blagajni za zdravljenje vseh prizadetih od paralize.

Brez dvoma bo naš slovenski in Jugoslavanski narod priseljšči na večer rojstnega dne našega predsednika. Ponovno napolnilno dvorane S. narodnega izkazimo se da v nobenem oziru ne izostamo pred drugorodi.

Na svidenje za pripravljalni odbor

John Gornik, predstavnik

Za stare in mlade

Pri vsaki ustanovi, organizaciji itd., se sliši govor, "Ja, to je za mladino" ali pa obratno "to je za stare." Toda v četrtek, dne 30. januarja se pa v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue vrši prireditve, katero mora podpreti vsak človek, ne ozirajoč se na prepiranje, starost ali kaj sličnega. Vrši se nameč "President Roosevelt Birthday Ball" s programom in plesom. Predno nadaljujem naj omenim, da greči preostanek te prireditve za pomoč proti otroški paralizi, to je v Infantile Paralysis Fund.

Preostanek prireditve lanskega leta je omogočil da smo Slovenci prispevali nad \$500.00 v ta plemenit fund. Pri tej uspešni prireditvi je seveda igrala veliko vlogo skupnost. Zdržal se je ves slovenski Cleveland in Euclid, ter pokazal da resno veruje v izrek "v skupnosti je moč." Drugorodci so se čudili sijajni udeležbi, in lepemu finančnemu uspehu.

Letos je upati, da bo izid prireditvi še večji in da ponovno veselo presenetimo javnost. Zastopane so vse slovenske naselbine in to v večjem številu kot lansko leto, torej lahko pričakujemo nekoliko več. Zdi se mi, da ne bi bilo istega pomena ako bi vsaka naselbina imela prireditve v ta namen, kot pa je ena sijajna prireditve združenih Slovencev iz širnega Clevelanda in Euclida, kajti posamezne naselbine ne bi mogle podati tako bogatega programa in ne dobiti takega števila orkestrov, kot je mogoče dobiti za eno skupno prireditve.

Vost in nezljomljivosti osišča. Lahko si je predstavljal, kako težak je moral biti za Mussolinija trenutek, ko se je postal s svojim strogim mojstrom, o katerem je znano, da ne zna brzdati svoje jeze in svojega temperamenta. Grenka je morala biti pilula, ki jo je moral na tem sestanku pogolniti očabni fašistični kričač, o katerem je danes dokazano, da je v svoji častihlepnosti izkopal grob italijanskemu ljudstvu.

Mussolini je že doživel svoje ponižanje, ki tudi Hitlerju ne odide!

novih članov, dobi zraven nagrade tudi brezplačno vstopnico k banketu.

Torej bratje in sestre, predobimo čim več novih članov. Ta društvena kampanja se konča 31. maja. Požurimo se in bomo videli, kateri član bo dobil največjo nagrado za svoje dobro delo.

Odbor za proslavo 25-letnice ima svojo sejo v soboto, 8. februarja, ob 7. zvečer v domu zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave. Člani in članice tega odbora naj se gotovo udeležijo.

Charles Zakely, tajnik.

Mravelj je mnogo vrst

Kitajci goje že več kakor 800 let posebno vrsto mravelj, ki se hranijo z gosenicami in z drugim mrčesom, da tako varujejo pred gosenicami nasade pomaranč in mandarin. V takem vrtu se ne more zarediti nobena gosenica. Mravelje stalno tekajo po steblih in vejah dreves in sproti ugonabljajo mrčes, nasadom pa ne storijo nobene škode. Na otoku Javi prinašajo domačini mravelje s polja in gozdov in jih devajo na mangova drevesa, da jih očistijo škodljive mrčes.

Ta vrsta mravelj je v vsakem pogledu koristna. Je še mnogo vrst drugih mravelj, ki so zelo škodljivo in nevarne. Te so strašne škodljivke, ki v kratkem času lahko opustošijo cele nasade. Pred njimi so zlasti v nevarnosti veliki nasadi kave v Braziliji. Mravelje plezajo na bilke in jih grizejo. Če pomislimo, da je takih mravelj na milijone, potem lahko vemo, kakšno škodo povzročijo.

Se strašnejše so mravelje potovalki, ki žive zlasti v Afriki. Te živalci so dejansko gospodarice velikih pokrajin in so prav strah živali in ljudi. Za vrsto mravelj, ki se imenuje inafu, ni nobenih zaprek. Velikanske kolone teh mravelj se prebijajo skozi pragozdove; če naletete na kako žival ali človeka, ga napadejo z velikim pogonom. Mnogo škode povzročajo med živilo. Ko žival začuti prisotnost snafujev, postane nemirna, podere ograle in se razberi na vse strani. Ce naleteti na kako žival glavna kolona snafujev, ostanejo od nje v kratkem času le še bele kosti. Lepšega okostnjaka si ne moreš mislit, takor ga puste snafuje. Snafuje napadajo tudi drugi žuželke, gosenice in ostali mrčes. V zapuščenih vaseh je kaj kmalu končno.

Cestitam Mr. John Gorniku, ki je lansko leto pričel akcijo, da smo se Slovenci zavzeli v tako veliki meri za to pomembno idejo. Obenem zaslužijo častno priznanje časopisi, ki so in bodo darovali cele kolone za oglaševanje te prireditve. Ravnatko nastopajo vsi godbeniki in sodelovalci programa brezplačno.

Za večko udeležbo starih in mladih, v četrtek dne 30. januarja v Slovenskem narodnem domu.

Pozdrav

Ančka Traven

Iz zapadne strani

Naše društvo Nanos 264 SNP bo proslavljalo svojo 25-letnico v nedeljo, 25. maja, z dobrim programom in banketom. Banket se bo pričel ob 3:30, ples pa ob 7:30 zvečer.

Ker društvo želi, da ob času naše proslave šteje 100 članov, je razpisalo tudi svoje kampanje. Ker že jednotna plača združenih Slovencev iz širnega Cleveland in Euclida, kajti posamezne naselbine ne bi mogle podati tako bogatega programa in ne dobiti takega števila orkestrov, kot je mogoče dobiti za eno skupno prireditve.

Vost in nezljomljivosti osišča. Lahko si je predstavljal, kako težak je moral biti za Mussolinija trenutek, ko se je postal s svojim strogim mojstrom, o katerem je znano, da ne zna brzdati svoje jeze in svojega temperamenta. Grenka je morala biti pilula, ki jo je moral na tem sestanku pogolniti očabni fašistični kričač, o katerem je danes dokazano, da je v svoji častihlepnosti izkopal grob italijanskemu ljudstvu.

Mussolini je že doživel svoje ponižanje, ki tudi Hitlerju ne odide!

nec sodobnega mrčesa, zlasti zrnih tropskih stenic. S tem so v neki meri te mravljive celo koristne. Domačini se jih zelo boje.

Nekatere vrste mravljive potovalki potujejo samo ponoči. Na svoj način so zanimive mravljive krtice. Naglo si kopljajo rove pod zemljo, kjer potujejo. Na čelu take kolone so pionirji, ki gradijo rov, za njimi pa gredo ostale mravljive. Kilometre in kilometre potujejo skozi džungle in stepne, čisto nevidno. V vročih tropskih krajih so mravljive potovalki velika nezgoda, pred katero je človek skoraj brez moči. Za kmetijske kraje so lahko tudi koristne, ker uničujejo škodljive žuželke in gosenice.

Kolona mravljive potovalki sama po sebi je zelo zanimiv pojav. Kot prava vojska ima patrole, zaščito od zadaj in straže ob bokih, ki svare svoje tovarišice pred nenadnimi nevernostmi.

IZ STARE DO-MOVINE

Zaradi enega grozda ga je ubil.

V vasi Mlinovi pri Petrinji je zasail kmet Stanko Adamović v svojem vinogradu 14letnega Miloša Adamovića, da mu krade grozdje. Deček je bil odtrgal grozd. Kmet ga je tako prepel v kolom, da mu je zlomil več reber in da so ga moral prepeljati v bolnico, kjer je poštirih dneh v silnih mukah izhlipnil. Podivjanega kmeta so orovniki arretirali. Preden so ga odgnali v zapor, so ga hoteli ogorčeni sosedje pobiti.

Ustrelil je svakinjo in sebe.

Nenavadna žaloigra se je zgodila v neki baraki blizu meščanske šole v Šiški pri Ljubljani. Tam je stanovala 60letna sejmiska branjarka Ivana Hledetova, vdova po ukorenjeni sejmarju, ki se je pred leti usmrtil s plinom. Po njegovem smrti se je vselil v vdomino barako njen 60letni svak, možev brat Ivan Hede, upokojen pravogradec, doma iz Pevna pri Gorici. S svakinjo se pa nista prav razumela in nastali so prepriki, ki so dovedli do pravdanja Ivan Hede je naposled pravdilno izgubil in je svakinjo še bolj zasovražil. Pretekli torek zjutraj jo je najprej začel prepetati. Ko pa mu je pobegnila iz barake, je streljal za njo. Trije streli so jo zadeli v hrbot in je kmalu izdihnila. Hede je s poslednjim nabojem še sebi pognal kroglo v desno senče in obtežal na mestu.

Otvoritev nove gostilne

V četrtek 30. januarja in v petek 31. januarja bo otvoritev nove gostilne, ki je ena izmed nenavadnih gostiln pod imenom El Dunlop's na 2119 Prospect Ave. Pogostitelji bodo El Mathews, Frank Curtiss in Henry Leison. Nastopili bo "New York Cabaret", karor tudi druga zanimiva dejanja, deset vseh skupaj. Igral bo orkester pod imenom Bob Manners in njegovi Londoners. Postegli vam bodo z najfinij

**ZUPANOVA
MINKA:**
Povest v verzih

Dokler vsa ni snažna,
Svetla, pometena:
Snago Minka ljubi
Bolj ko vsaka žena.

Glej, kako poda se
Zalemu dekletu,
Ko zajutrek kuha
Materi, očetu;

In ko deva v skledo
Žgance za družino,
In ko jih poliva
S cvrčo in slanino!

Kurji roj prihaja
Pa zobi si išče:
Vrže jin ječmena
In prosa periše,

Zraven pa veselo
O mladenki peva,
Da po vsem dvorišču
Nežni glas odmeva.

Tine, sin sosedov
Krmni si govedo,
In posluša pevko
Mimico sosedo

Kdo bi je ne slušal,
Saj kot vila gorska
Peva brhka Minka,
In kot deva morska!

Tinetu veselja
Srce v prsi polje,
Tudi on zaživiza
In je dobre volje,

Tudi Tine pesem
Sladko zapopeva;
Kadar vse opravi,
Vrača se iz hleva.

II. PRI ZAJUTREKU.
Jur izprezi konja,
Voz zdrži pred hišo:
Daj mu dobre paše!"

"Oh, so že od maše!

Bilko skoči z voza
Hišna mati špela,
Pa pogleda v vežo,
Kaj da Minka dela.

Oče pa počasi
Hlapcu konja vroča,
Smodke kos poda mu,
Mnogo mu naroča.

In potem do veže

Pride bolj počasi,
Ter se že na pragu
Prav mogočno glasi:

"Minka! Je vse v redu?
Ni nesreče bilo?"
"Oče ljubi, dobro
Vse se je godilo.

Zdaj pa le brž v hišo.
Da zajutrek dadem;
Kuhati, kaj, očka,
Kaj ne, dobro znadem."

"Pa so res narahlo
Kakor cvetje v skledi.
Minka, le brž k mizi
Sem na stol se vsedi;

Jej, potem pa hiti,
K maši se napravi,
Dolgo je trpela
Maša prva davi.

Bode se mudilo,
Minka, le pohiti,
Snažno se oblecí,
Lepo se nakiti!"

Pa se Minka vsede,
Malo, malo vživa,
Kakor dela dekle,
Ki je sramežljiva.

Vstane, se prekriza,
"Z Bogom!" oči reče
V sobico se stransko
Preoblačit steče.

V čisti vodi vrniva
Si obraz rudeči,
Poravna na glavi
Laščke si ob preči.

Vzame si iz skrinje
Drago, svilno krilo,
Po novejšem kroju
To je oblačilo.

Kadar se oblecí,
Pas čez pas si sklene,
Robec bele svile
Si na glavo dene.

K steni k ogledali
Minka se pomakne:
Lepa je; še prstan
Brž na prst natakne.

Knjižico še vzame,
Ki jo je kupila,
Ko je v zadnjem postu
Sama v mestu bila.

Še enkrat pogleda
Malo se po krilih,
Poravna še gube
V svrhnjih oblačilih.

In potem po konci
Vspne, vzravna se v zraki,
Steče ven iz hiše
Z drobnimi koraki.

Zdirja po stezici
Po zelenem vrsti;
Oče pa in mati
V veži sta odprti,

Zretja za dekletom —
Oče pa se glasi:
"Minka je najlepša
Dekle v naši vasi.

Brhka je kot srna,
Kakor limbar zala;
V srenji vsej zastonj bi
Taka se iskala."

Mati pa ga kara
Radi hčerke same:
"Pazi, pazi, oče,
Da se ne prevzame!"

Ze tako mi zdi se,
Da preveč se nosi,
Kdor je mlad tako-le,
Star še kruha prosi.

Ti ji vse dovoliš,
Jo preveč neguješ;
Oče, ti mi Minko
Slabo odgojuješ.

Čednosti ne bode,
Ki dekleta diči,
Le ponizni bodo
Taki naj dekliči!"

Oče se smehlja ji,
Ko ga mati kara,
Ker pač ve, da mati
Hčer jednako mara.

In zažvižga lahno
Kakor on, ki misli;
V hišo gre, in mati
Po svinjino v svilni.

Da jo v ričet dene
Kuhat za kosilo,
In da bi za goste
Preskrbljeno bilo.

Mati jed pristavi,
V hišo se podviza,
V hiši pa je v koti
Javorjeva miza.

Oče je pri mizi
Naslonjen na vogli,
Ženi došli pravi:
"Špela, ko bi mogli —

Ko bi mogli v mesto
Minko našo dati,
Da se bolj izuri:

Kaj ti meniš, mati?"

"Kaj? od hiše z Minko?
Saj doma nam rabi,
In da v mestu pridno
Delati pozabi?

To ni za kmetico,
Da se pogospodi,
Tam se mi popaci;
Hči pri domi bodi!

Za domačo rabo
Kuhati že znade,
Za jedi gospiske
Nisem in navade.

Kjer je kruk gosposki
In gospoška juha,
Tam je vsa gospoda
Bleda, strhla, suha.

Jaz domače kuham,
Pa smo vsi okrogli;
Bi-li z ono hrano
Taki biti mogli?

Pa še stvar je druga:
Hči bo v mestu sama,
Kdo naj pazi nanojo
In jo čuva nama?

Za posestvo naše
Zenska ni gosposka,
Kakor za oranje
Raca ne in goska."

"Ti si vendar čudna!
Malo bolj prevdari,
Jaz sedaj župam,
Ni ti to nič mari?

Dan za dnem iz mesta
Vidimo gospodo,
Tej se mora streči,
Sicer imam škodo.

To pa smem ti reči:

Ti se že potrudиш,
Tudi jaz se žurim,
Pa ne gre. Ne kaže,
Kot da hčer izurim.

Ako me gospoda
Kličejo župana,
Biti pač ne smeva,
Kot neotesana.

Dekle mora v mesto,
Mora še ta teden;
Kdo bi to mi branil,
To sem radoveden?

Minki bode vedno
Dobro, prav hodilo,
Nam pa bo to dosti
Gostov naklonilo.

Cast bo to za hišo
Cast bo za gostilno
Ce gospode vstavlja
Se pri nas obilno."

"Stori, kot ti draga,
Saj ti gospodariš!
Vendar včasi kako
Preslabo prevdariš.

Jaz ne bom več rekla
Bele ne, ne črne,
Saj tako se zmraj,
Kot ti češ, obrne.

Kregala se nisem,
Kar sem že pri tebi;
Tudi zdaj bom tiho
Misila pri sebi.

To pa smem ti reči:
Meni ne ugaja,
Da po mestu Minka
Naša naj pohaja.

Ko bi tri imela,
Ne pa to jedinko,
No, potem poslala
Naj bi v mesto Minko."

Solza dobrí Špeli
Iz očes priteče,
In otrejo z lica,
Nič več mu ne reče.
(Dalje sledi.)

**DOCTOR'S AMAZING LIQUID
GREAT SUCCESS FOR
SKIN TROUBLES**
(externally caused)

No matter what you've tried without success for unsightly surface pimples, blemishes and similar skin irritations, here's an amazingly successful doctor's formula—powerfully soothing Liquid Zemo—which quickly relieves itching soreness and starts right in to help nature promote FAST healing. 30 years continuous success! Let Zemo's unique and marvelously effective ingredients help YOUR skin. Also ointment form. Severe cases may need Extra Strength Zemo.

**OGLASAJTE V
"ENAKOPRAVNOSTI"**

**WHAT A DIFFERENCE
MIRACLE WHIP
MAKES IN SALADS!**

...its flavor is so lively!
So zestful!

Millions prefer it!

Miracle Whip Salad Dressing KRAFT

NOVICA...

ki jo izveste bo gotovo zanimala tudi druge. Sporočite jo nam pismeno ali pa poklicite HENDERSON 5311 — HENDERSON 5312.

Lahko jo sporočite našim zastopnikom ---

JOHN RENKO
955 East 76th Street

JOHN STEBLAJ
1145 East 169 Street KENmore 4680W

JOHN PETERKA
1121 East 68 Street ENDICOTT 0653

**KOLIKO STORITE ZA
CANKARJEV GLASNIK?**

Ce ste res napredni, pokažite to tudi z dejanjem. Cankarjev glasnik je napredna delavska kulturna revija za leposlovje in pouk. Priporočite svojem prijatelju ali znancu, da si jo naroči. Za obstoj in napredek izobraževalnega časopisa je potrebno sodelovanje vseh, ki so za napredek!

Cankarjev glasnik potrebuje zastopnikov, posebno še izven Cleveland. Priglasite se! Pišite upravnemu, ki bo rade volje dalo vsa pojasnila. Naslov: 6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

**Naročilna nakaznica na Cankarjev
Glasnik**

IME: _____

NASLOV: _____

Zastopnik: _____

Plačal \$ _____ e _____ Dne _____

19

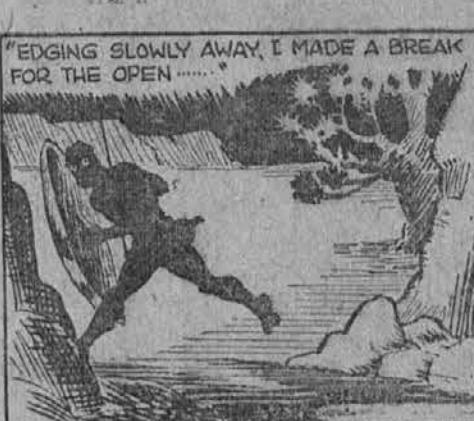
Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestanke, poroke in enake slučaje, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave., HENDERSON 5311 - 5312

HAIR-BREADTH HARRY

V. J. KRIŽANOVSKA

26

MOČ PRETEKLOSTI

Roman v treh delih

IVAN VOUK

Sama sem na svetu, stara ti pripraviti lepo življenje, biti sem šele dvajset let, zato sem prišla k svojemu edinemu zakonitemu zaščitniku. Od tistega trenotka, ko si postal moj mož, dasiravno me nisi ljubil, imam pravico do tebe, tudi imam pravico javno nositi tvoje ime in živeti pod tvojo streho. Če me preziraš zaradi mojega temnega pokoljenja, ti takoj dokazem, da nimaš več najmanjega vzroka za to. Jaz nisem nezakonska, tudi nisem ciganka, ki jo je vzel oderuh za svojo, ampak sem zakonska hči kneza Kopnina.

Kneza Dmitrija Kopnina, ki je pred kratkim umrl. Toda on ima sina edinca in njegova žena je živa! — jo je prekinil Polj z ravnodušnim nasmeškom.

— Da, kneza Dmitrija Kopnina. Njegova vdova je druga žena, prvič je bil poročen z mojo materjo Pepito Gonzales. Bila je Španjolka, res je tudi, da je bila cirkuska umetnica, toda poštena ženska in lepotica. Iz strahu pred srdom roditeljev, je moj oče prikrival svojo ženitev; mati je umrla pri mojem rojstvu, tedaj pa se očetu ni zdelo več potreben govoriti o tej "epizodi" svojega življenja, posebno ker mu je stara kneginja snubila drugo ženo. Če bi se zvedelo, da ima zakonskega otroka, bi bili utegnili nastati novi zapletljaji, zato je moj oče izročil hčer svojemu zvestemu tajniku, ki me je vzgojil. Knez ga je nagrađil s kapitalom, s katerim si je pridobil premoženje; ko je pred kratkim moj oče umrl, mi je moj rednik izročil papirje, ki se tičejo mojega rojstva, in sto tisoč rubljev, katere mi je knez dal za doto. Nenadna smrt je preprečila, da ti ni vsega napisal in podrobno pojasnil. Torej, kakor vidiš, sem neodvisna in ne potrebujem tvojega demaria; toda jaz sem sirota, sama na svetu in poleg tega te ljubim. Nisem napravila nič nečastnega, čemu postopaš z menoj tako neprizazno? ...

Glas ji je nenadoma oslabel in solze so jo dušile v grlu.

— Polj, ne bodi tako hudoben in krivičen. Saj si že dve leti moj mož in jaz se spominjam ure, ko si bil nežen in dober z menoj ...

Umolknila je in zaskrila obličeje z rokami.

Pavel Borisovič je povesil glavo. Nekdokupljivi glas vesti mu je šepetal, da ima Dina prav, in vsaka njena beseda je bila upravičena obdolžitev. Če se je z njo oznil, je imela ona pravico na njegovo pokroviteljstvo in on je bil edini človek, na katerega se je mogla zdaj, sirota, nasloniti. Tudi je lepa, poštena, ga obožuje in vsakdo na njegovem mestu bi jo strastno vzljubil; morda bi se tudi on sam poskušal navezati nanjo. Toda zdaj ni mogel tega napraviti, zakaj usodni slučaj — zločin nad Valerijom ni puščal druge izbire. O! Čemu je prišel v ta prekleti grad, ki je prava past preteklosti, kjer je vnovič svoje življenje zastavil.

— Vse, kar si rekla, je resnično, Dina: ravnal sem grdo in nepošteno s teboj, toda najin zakon, ki je bil sklenjen s takimi pogoji, ne more biti srečen, — je rekel baron z znižanim glasom. — Seveda, ti imas pravico do mene: jaz sem tvoj zakonski pokrovitelj in ti se moreš imenovati moja žena, ne da bi zardela. Toda veruj mi, da želim biti tvoj zaščitnik in tebi in tedaj mi poveš podrob-

nosti o starčevi smrti in zgodbi svojih roditeljev. Da bi pa posli ne-brusili jezikov, bom prenočeval v tvoji sobi, — je rekel neodločno baron, ne da bi jo pogledal.

Z roko ji je poslal še zadnji pozdrav in naglo odšel ven, ne da bi zapazil, s kakšnim čudnim pogledom ga je ona spremilala. Ko je Dina ostala sama, je padla v naslanjač in stisnila roke k prisim.

— Da bi se mu odrekla? Zdaj ko imam ljubezenski napoj? Nikdar in nikoli! Jaz te ljubim, ti si moj in moj ostanšes. Samo nebo ti je vdihnilo misel, da prideš k meni črez noč, a jutri me ti sam ne boš hotel pustiti in minile te bodo bedaste misli o samomoru. A ženska, ki jo je čestil? Kaj me to briga! Dobro jo bo treba plačati in stvar bo v redu. Čemu pa je grešila, nesramnica, in ni čakala, da bi zakon priznal njune zaveze? Da govorim po vesti, se ji godi, kakor je zasluzila, in zaradi nje se ne bom odrekla svoji sreči.

Pri obedu so bili vsi zbrani. Že prej je baron govoril s tetou, ki pripovedoval neko precej temno zgodbo o svoji ženitvi in dostavljal, da odpotuje žena pojutrišnjem v Petrograd, kjer se pozneje sestana.

Pri obedu je Dina potrdila tovest ter pojasnila, da hoče mož na vsak način prisostvovati pri raziskovanju tajnega krila gradu, njej pa je ta strašna hiša zoprena, zato gre proč.

Pavel Borisovič je bil ljubezniv z ženo in med mladima zakoncem je vladalo na zunaj polno soglasje; zato pa je bilo baronu v duši strašno. Izogibal se je mračnemu Valerijemu pogledu in željno je čakal nočnega sestanka z njo, da bi ji vse pojasnil in jo pomiril. Njeno razpoloženje pa ga je navdajalo s skrbo, ko je z grozo ulovil v njenih očeh izraz Giovannine.

V zvezzi z zadelanim krilom so med pogovorom prišli tudi na Diomida Petroviča, ki je u-tegnil priti s svojim priateljem vsak trenotek, sodeč po pismu, ki ga je prejela Larisa Arkadjevna. Roteršild je rekel, da bo velel porušiti zid, da odpre vhod v tajne sobe.

Po obedu so šli na izprehod,

Proda se

gostilna v dobrski slovenski na-selbini z dovoljenjem D1 in D2. Prodna se zaradi bolezni. Naslov se pozive v uradu tega lista ali poklicite HEnderson 5311.

toda so se kmalu vrnili, ker se je nebo, pokrilo z oblaki in se je pripravljala nevihta, kar je bilo Heleni Aleksandrovni zelo neprijetno, ker ni mogla trpeti nevihta, zlasti v gorah ne. Ko so sedli k večerji, je bilo nebo popolnoma črno, svetli bliski so šivali po nebrem svodu, a iz daljave se je razlegel grom in veter je v silnih sunkih stresal gosto listje stoljetnih dreves. Postajalo je neugodno.

— Treba iti v sobo, zakaj vreme ne kaže nič dobrega, je rekla Muranova.

— Ne bojte se, teta, nevihta je še daleč in pojde mimo, ne da bi nas zadele, — je rekel baron ter vzel sadje iz vase, ki mu jo je podala Severia.

V tem trenotku se je čudovito razločno razlegel zlovešči glas zvona in pogrebeno petje vlikega zborja. Lolo je vstala s svojega prostora in prestrašena vzkliknila:

— Poglejte, kaj se vrši v sestanju!

Vsi so ostali in videli, kako se je iz razvalin vila dolga vrsta luči kakor pri procesiji in se pomikala k grobnici "male-detta." Petje je postajalo vedno glasnejše in zdelo se je, kakor da se bliža gradu.

Zvenket kristalne vase, ki je padla Severiji iz roke in se razbila na tleh terase, je vse prisotne pretresel. Tedaj je petje nadomada utihnilo.

— Veste, vse te strašne fantazmagorije so začele delovati tudi na moje živce! — je srdito vzkliknila Helena Aleksandrovna. Pa če ste še tako napredni, v tem začaranom kotu vas ne hote zajamejo črne misli.

— Fuj, mama! Ali si ti, ki ta-

V zimskih časih
Vzemite Trinerjevo
grenko vino z vita-
minom B-1

Pazljive študije zadnjih let kažejo, da ljudje, ki dobijo zadost vitaminu B-1 se lahko borijo proti prehladu. Ampak 75 do 100 ljudi ne dobijo zadost vitaminine B-1, zato se je dodal ta važen, zdravje gradeč vitamin Trinerjevemu grenkemu vnu. To zanesljivo želodeno in lahko odvajalno sredstvo je bilo popularno tisočem družinam v Združenih državah in Kanadi nad 50 let. Je pomagalo v slučaju želodčnih motenj, zapriča črev, glavobola, slabega apetita in sedaj s tem novim vitamino B-1, ki je v smislu zdravniških avtoritet potreben za dober apetit in trdne živce, je bilo tako izboljšano, da bi ga moral vsak imeti pri roki. Dobite ga v vaši lekarni. Če vam pa vaša lekarna ne more postreči, poslužite \$1.25 za eno steklenico ali \$6.50 za šest steklenic Trinerjevega grenkega vina z vitaminom B-1 na Jos. Triner Corp., 1333 So. Ashland Ave., Chicago, Ill., in ga boste dobili s predplačano poštino.

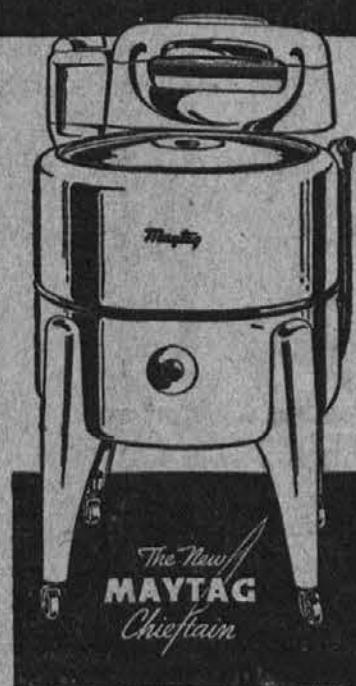
Po obedu so šli na izprehod,

AFFORD A NEW MAYTAG?
OF COURSE YOU CAN!

when this new Maytag
Chieftain costs only
79.95

Have you been hoping for a new Maytag? Then see this Maytag Chieftain right away. At a price remarkably low, it brings you Maytag's famous long-life construction, new plastic gyrorator, button-saving damp-drier and a score of other advantages that have made Maytag the first choice in American homes. Arrange now for a free trial in your own home.

Liberally allowance on your old washer. Terms to suit your convenience.

Norwood Appliance &
Furniture Co.

6104 St. Clair Ave.
ENdicott 3634

819 East 185th St.
KENmore 5700
Next to LaSalle Theater

OPEN EVENINGS

ko govorиш? — se je zgrozila Lolo, ki se je po svoji zaročki bahała s svojo svobodomiselnostjo. — Pusti, naj nesrečni menihi pojo "De profundis" nad "maledettom," to je stvar nihj samih. Hvala Bogu, že tretjič slišimo to petje, zaradi tega pa nas ni zadele še noben na nesreča.

— Prav govorиш. Neumno je, da vse to tako deluje name in da se pustčam vplivati po klepetanju te bedaste starke. Barona nam bodi vzgled, ona se semeje nad vsemi takimi glupostmi, — je srdito rekla Muranova.

Toda nov sunek vetra je udaril preko terase in upihnil svetlico. Tedaj so šli v hišo ter zaprli okna in vrata. Okoli desete ure so se razšli. Baron je zasepet ženi, da pride k njej ob dvanajstih, nakar je Dina odobravajoče pokimala z glavo in šla v svojo sobo v najlepšem duševnem razpoloženju.

Veleta je soberici prinesti sadja in sladčice, nato jo je od-

ustreljant. Dinina bojazen, da se je dragoceno tekočino v teku stotletij morda posušila, je bila neupravičena: steklenica je bila do polovice napolnjena s tekočino jantarjeve barve in gostakor med. Ko je končala podstavek s steklenico in zamaškom na mizo, kjer je stal majhen košek s sadjem in krožnik s sladčicami, nato je začela s toaletno.

Bolj kakor nikdar poprej je hotela biti lepa. Iz kovčega je pomisnila Dina in napolnila vsebelo svileno haljo s širokimi rokavci, ki so bili razkošna naščita s čipkami in vezeni, razplela je svoje prelepne črne lase in jih obvila z zlatim, vezenim

in

trakov, ki je bil zadnji odar.

Odbila je enajsta ura,

je stopila zopet k mizi in

mašila steklenico. Omamen

ji je pahnil v obličeje in

lil po vsej sobi. Duh je bil

žen in sestavljen iz raznih

ličnih vonjav na vanilijini

zi: vključi svoji ostrini

zelo prijeten.

— Škoda, da ne poznam

čine, ki jo je treba izpititi,

hotela biti lepa. Iz kovčega je

pomisnila Dina in napolnila

vsebelo svileno haljo

šo do polovice. Za Polja je

ba dodati navadnega vina

cer ne bi morda hotel

goste tekočine.

(Dalje sledi.)

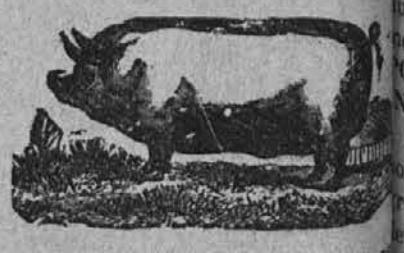
35-LETNICO OBSTOJA

proslavi v nedeljo 9. februarja 1941 popoldne
S. N. Domu na St. Clair Ave.,
Slovenska Narodna Čitalnica, z izbranim programom.
Zvečer ples. Poselite prireditve te najstarejše kulturne ustanove v Clevelandu.

Vabi obo

Mi koljemo s koruž pitane pravice. Z vsakim prasičem dobite krijetra in črva zastonj. Prodajamo vsak dan soljena črva. Mi dodeljemo na dom brezplačno, v mestu Cleveland. Koljemo vsako sredo, petek in sobota.

John Tompkins
3979 W. 25th St.
Shadyside 3689

V vsaki slovenski hiši
s tukaj rojeno odraslo mladino
bi morala biti knjiga

“From Many Lands”

Spisal LOUIS ADAMIC

Ta najnovejša knjiga našega slavnega rojaka je zbudila občo pozornost in odlično priznanje v ameriški javnosti.

"The New York Times" piše: "To knjigo se je Louis Adamic lotil največjega problema, pred katerim stoji Amerika ... Problem, katerega je načel, je tisočkrat težji kot gradnja Boulder ali Grand Coulee jeza, in v svojih končnih zapletljajih je celo težji kot so dnevni problemi, katere rešuje predsednik Roosevelt ter oni, o katerih pravi Wendell Willkie, da se jih je voljan lotiti ..."

"The Philadelphia Inquirer" piše: "Redkokdaj je še Amerika čula tako prepravičen argument za ideal edinstva — apel, ki bi zvenel tako čisto in resnično, kot nam ga nudi Louis Adamic v tej svoji najnovejši knjigi."

"The Cleveland Press" pravi: "Louis Adamic, avtor del kot 'The Native's Return' in 'My America,' je napisal važno in misel izzivajočo knjigo pod imenom 'From Many Lands.'"

Naročila za knjigo "From Many Lands" sprejema uprava "Enakopravnosti", 6231 St. Clair Ave. Vse knjige, ki jih naročite pri nas, so lastnorodno poslane od pisatelja L. Adamiča. Cena \$3.50; po pošti 10c več.

SEZNANITE JAVNOST
Z VAŠO TRGOVINO
POTOM ...

‘Enakopravnosti’